

Interreg

Co-funded by
the European Union

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

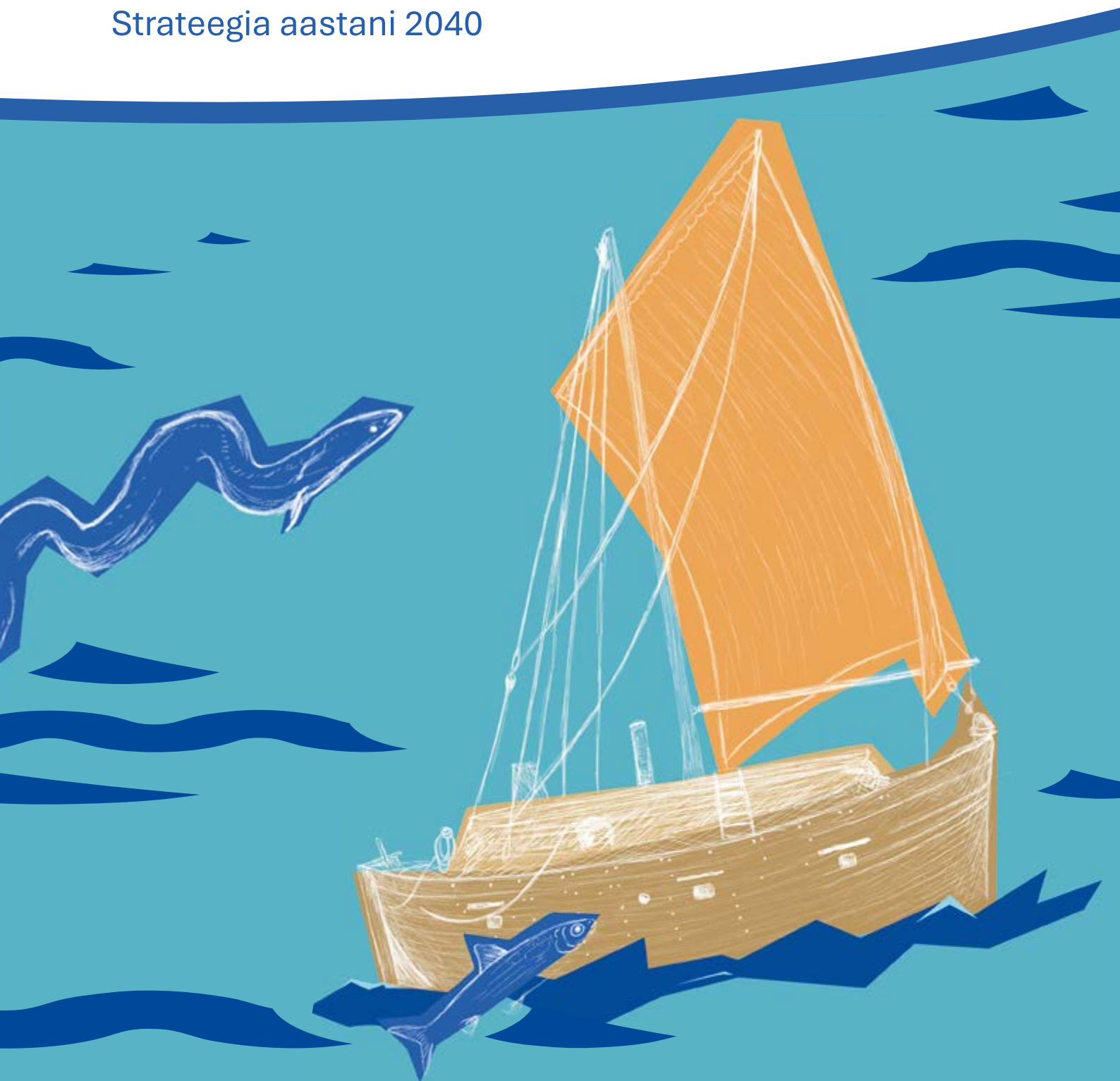

Eesti
tuleviku heaks

Estonia – Latvia

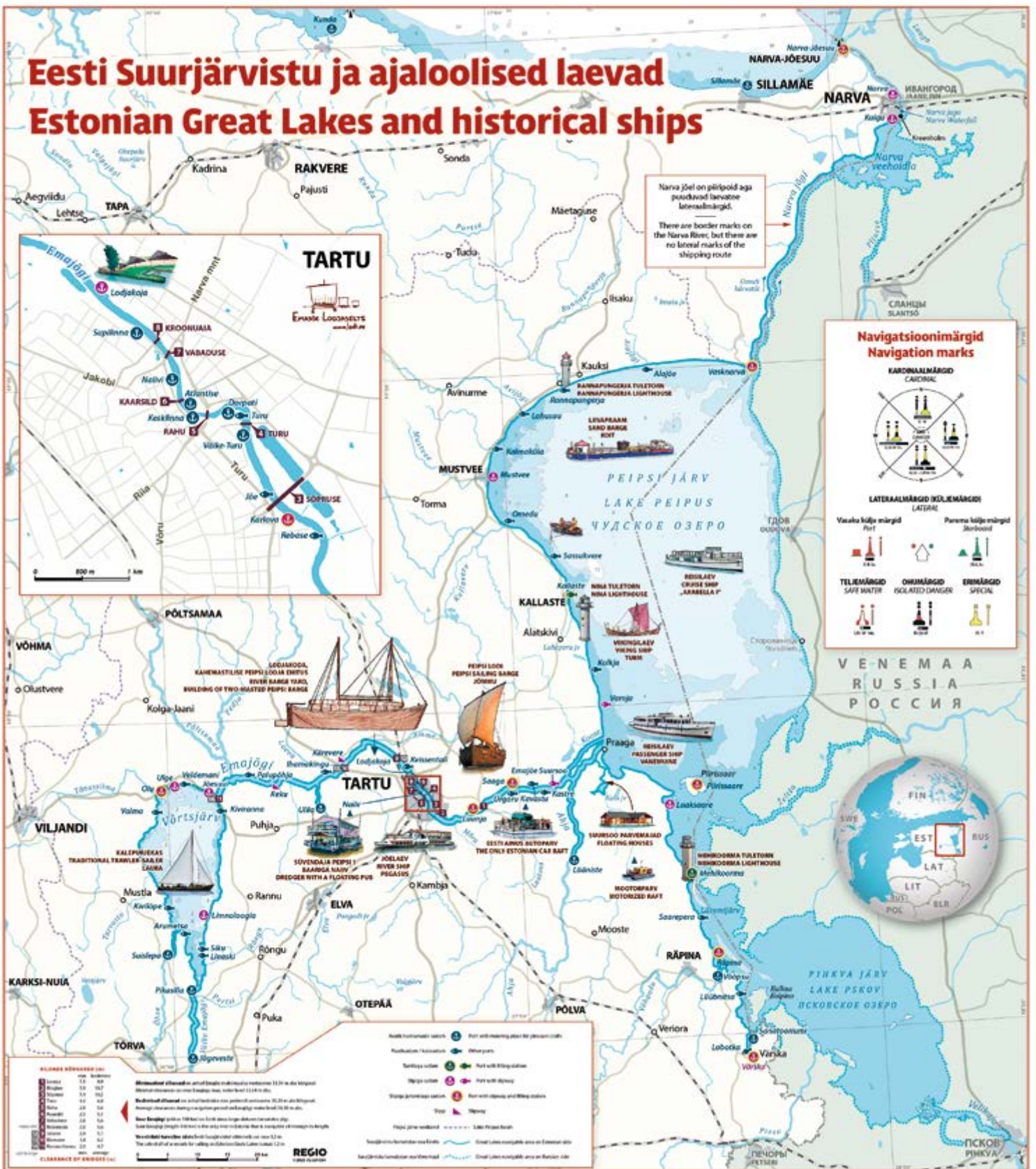
VÕRTSJÄRVE-EMAJÕE-PEIPSI VÕRGUSTIKU JA VEETEE ARENDAMINE

Strateegia aastani 2040

Eesti Suurjärvistu ja ajaloolised laevad

Estonian Great Lakes and historical ships

Tegevusi kaasrahastatakse projektide „River Networks“ ja „Võrtsjärve-Emajõe-Peipsi võrgustiku ja veeteie arendamine“ raames

Tellija: Tartumaa Arendusselts
Konsultant: OÜ Cumulus Consulting

Detsember 2025

SISUKORD

LÜHENDITE NIMEKIRI	4
SISSEJUHATUS	5
1. STRATEEGIA KOOSTAMISE PROTSESS	7
2. PIIRKONNA LÜHIÜLEVAADE	9
2.1. PIIRKOND	9
2.2. VÄLJAKUTSED JA FOOKUSED	13
2.3. STRATEEGIA SIHTRÜHMAD	15
3. STRATEEGIA JA TEGEVUSKAVA	16
3.1. VISIOON 2040	16
3.2. EESMÄRGID JA TEGEVUSED	18
3.3. PILOOTTEGEVUSED.....	30
4. STRATEEGIA RAKENDAMINE	32
4.1. JUHTIMINE	32
4.2. SEIRE	35
4.3. KRIITILISED EDUTEGURID	36
LISAD	37
LISA 1. Lähteolukorra analüüs.....	37
LISA 2. Juhtimismudeli kaalutlused	37
LISA 3. Strateegia koostamises osalenud	38
LISA 4. Olulisemad investeringuobjektid	41

LÜHENDITE NIMEKIRI

TAS	Tartumaa Arendusselts
TOL	Tartumaa Omavalitsuste Liit
VOL	Viljandimaa Omavalitsuste Liit
SATT	SA Tartumaa Turism
VEP	Võrtsjärv-Emajõgi-Peipsi piirkond
KOV	Kohalik omavalitsus

Suur-Emajõgi. Foto: Sven Začek

SISSEJUHATUS

Tartumaa Arendusselts ja Tartumaa Omavalitsuste Liit on ellu kutsunud projektid „River Networks“ ning „Võrtsjärve-Emajõe-Peipsi võrgustiku ja veeteie arendamine“. Lisaks TAS-ile ja TOL-ile on projekti kaasatud ka Viljandimaa Omavalitsuste Liit.

Koostöös Läti partneriga (Jūras Zeme) ellu viidav „River Networks“ hõlmab Emajõe ja Koiva jõe (osaliselt) piirkondi, VEP-i projekt keskendub Emajõe ja kahele Eesti suurimale järvele.

Projektide eesmärk on ergutada jätkusuutlikku sotsiaalmajanduslikku arengut piki jõgede (Emajõgi ja Koiva jõgi) kaldaid ning valgalasid, samuti järvekaldaid (Võrtsjärv ja Peipsi). Fookuses on loodusressursside, pärandkultuuri ja majanduslike võimaluste parem kasutus, tagades kooskõla keskkonnakaitseliste eesmärkidega ning arendades selleks välja toimiva koostöövõrgustiku.

Piirkondi mõjutavad mitmed väljakutsed:

- Veekogude eutrofeerumine
- Madal sügavus (ennekõike Emajõe ja Võrtsjärve puhul), mis takistab laevanduse arengut
- Kultuuripärandi säilitamine ja kestlik kasutamine
- Infrastruktuuri (sadamad, sildumiskohad jms) arendamine
- Tasakaalu leidmine majandusarengu ja looduskaitse eesmärkide vahel
- Osapoolte erinevad huvid (näiteks kalandus ja hobilaevandus)
- Toimiva arendusvõrgustiku loomine, mis hõlmab nii Võrtsjärve, Emajõe kui Peipsi piirkondi

Nendele väljakutsetele vastamiseks ongi projektid ellu kutsutud, loomaks jõe- ja järvealadele strateegiad ning tegevuskavad jätkusuutliku sotsiaalmajandusliku arengu tagamiseks. Strateegiad sisaldavad lisaks eesmärgistamisele ja tegevusplaanile ka juhtimisorganisatsiooni kirjeldust. Senini on Emajõe võrgustikku vedanud eest Tartumaa Arenduselts. Võrgustikku on kaasatud üle 50 organisatsiooni avalikust, era- ja mittetulundussektorist, et ühiselt arendada jõega seotud tegevusi.

Kuivõrd tegemist on kahe eraldiseisva, kuigi sisult ja geograafiliselt osaliselt kattuvate projektidega, on tööd jaotatud kahte ossa (kaks eraldi dokumenti):

1. Võrtsjärve-Emajõe-Peipsi piirkonna ja võrgustiku tegevust suunava strateegia ning tegevuskava koostamine – **käesolev dokument**
2. Emajõe ja Koiva jõe ühise strateegia ja tegevuskava koostamine – **eraldiseisev dokument** (inglise keeles)

Strateegiadokument koosneb neljast osast:

1. Strateegia koostamise protsess, sh metodoloogilised lähtealused
2. Piirkonna lühiülevaade, sh väljakutsed ja fookused
3. Strateegia ja tegevuskava
4. Strateegia rakendamine, sh juhtimisorganisatsioon, seire ja kriitilised edutegurid

Strateegial on järgmised lisad:

1. Lähteolukorra analüüs (vormistatud eraldiseisva dokumendina)
2. Juhtimismudeli kaalutlused
3. Strateegia koostamises osalenud
4. Olulisemad investeeringuobjektid

Koostajad avaldavad tänu kõikidele kaasamõtlejatele!

Strateegiaseminar Alatskivil, 02.06.2025. Foto: TASi pildipank

1

STRATEEGIA KOOSTAMISE PROTSESS

Strateegia ja tegevuskava koostamisel lähtuti muudatuste juhtimise loogikast ning koosloome põhimõtetest. **Muudatuste juhtimine** on muudatuste kavandamise, elluviimise ja tugevdamise protsess. **Koosloomet** võib defineerida kui valdkonnaülest innovatsiooniprotsessi, mille käigus osapooled määratlevad probleemid ühiselt, leiavad uusi lahendusi, rakendavad ja hindavad tulemusi. Läbivalt kasutati **teenusedisaini** lähenemist – probleemi mõistmiselt liiguti konkreetsete tegevuste ülesehitamiseni (*Joonis 1*).

Etapp 1:

probleemi mõistmine

- Millist probleemi soovime lahendada?
- Kes on peamiseks sihtrühmaks?
- Kuidas jõuame sihtrühmani?

Etapp 2:

võimalikud lahenduskäigud

- Mida teha olukorra muutmiseks?
- Millised tegevused on kõige olulisemad?
- Millised on tegevuste mõõdetavad tulemused?

Etapp 3:

teekaardi koostamine

- Millised on tegevuste sammud?
- Milline on nende laiem sotsiaalmajanduslik mõju?
- Millist muutust näeme oma kaugema eesmärgina?

Joonis 1. Strateegia ja tegevuskava koostamise metodoloogiline alus

Probleemimõistmise etapis kaardistati piirkonnaga seotud strateegiad, uuringud, arengudokumendid ja peamised varasemad arendusprojektid ning sünteesiti neist kokkuvõtte. Analüüs viidi peamiselt läbi dokumendianalüüsi meetodil. Esimese sammuna kaardistati olulisemad dokumendid, millel on puutumus VEP-i piirkonnaga. Seejärel sõeluti tulenevalt analüüsitava dokumendi (uuring, arengukava, kaitsekorralduskava jne) iseloomust välja asjakohased eesmärgid, tegevused ja teadmised. Lisaks toimus piirkonna omavalitsuste ja arendusorganisatsioonide kaasabil olulisemate arendus- ning investeeringuprojektide kaardistus. Täiendava tööna teostati olulisemate turismi- ja investeeringuobjektide kaardistus koostöös KOVidega.

Samuti viidi läbi esimene strateegiaseminar võrgustiku osapooltega piirkonna tugevuste ja väljakutsete täpsustamiseks. **Lähteolukorra analüüs on vormistatud eraldiseisva dokumendina** (*Lisa 1*).

Teine ja kolmas etapp hõlmasid strateegialoomet ning tegevuskava koostamist. Selleks korraldati kaks strateegiaseminarit, samuti viidi läbi täiendavaid arutelusid protsessi osapooltega, mis käsitlesid teemasid nagu võrgustiku juhtimismudel ja koostöö teiste piirkondadega. Tuginedes lähteolukorra analüüsile ja osapoolte ootustele, määratleti peamised väljakutsed ning strateegia fookused, millest lähtuvalt on sõnastatud visioon ja püstitatud eesmärgid.

Lisaks toodi olukorra analüüsi ja plaanide põhjal välja strateegia kriitilised edutegurid – strateegia elluviimise edukuse aspektid. Sellest tulenevalt klassikalist SWOT-analüüsi ei koostatud, sest arengueelduste, väljakutsete ja kriitiliste edutegurite määratlemine kattis vajalikud teemad.

Visioon ja eesmärgid on püstitatud aastani 2040, tegevuskava katab perioodi 2026–2029.

Strateegia koostamise protsess hõlmas järgmisi struktuure ja kohtumisi:

1. **Avanõupidamine (16.04.2025)** – ootuste, tööstruktuuri ja täpsema tegevusplaani arutelu
2. **Juhtrühm** – Eesti ja Läti projektipartnerite esindajad peamiste (rahvusvaheliste) suundade arutamiseks. Kohtumised ja teemad olid järgmised:
 - a. 27.05.2025: projekti alade määratlemine, analüüsi struktuur, esimese strateegiaseminari sisu
 - b. 9.06.2025: projekti „*River Networks*“ piloottegevuste arutelu
 - c. 5.08.2025: tegevuste ülevaade, teise strateegiaseminari sisu
 - d. 29.09.2025: ülevaade lähteolukorra analüüsist, kolmanda strateegiaseminari sisu
3. **Töörühm** – TAS-i, TOL-i, VOL-i, omavalitsuste jt partnerite esindajad Eesti-siseste teemade arutamiseks. Kohtumised ja teemad olid järgmised:
 - a. 19.05.2025: ootused strateegiale, projektiala määratlemine
 - b. 28.10.2025: strateegia tööversioon, võrgustiku juhtimismudel
4. **Huvigrupid** (strateegiaseminarid) – laiapõhjaline partnerite võrgustik (ettevõtted, omavalitsused, kogukonnad, kolmas sektor jt) strateegia väljatöötamiseks. Kohtumised ja teemad olid järgmised:
 - a. 2.06.2025: esimene strateegiaseminar (piirkonna kitsaskohad, arengueeldused, osapooled, võimalikud pilootprojektid)
 - b. 25.08.2025: teine strateegiaseminar (visioon, eesmärgid, konkreetsed algatused, võrgustiku juhtimismudel)
 - c. 3.11.2025: kolmas strateegiaseminar (visiooni ja eesmärkide valideerimine, tegevuskava, võrgustiku juhtimismudeli valideerimine)
5. **Täiendavad nõupidamised** – võrgustiku osapoolte ja külgnevate piirkondade esindajad juhtimismudeli ja koostööaspektide arutamiseks. Kohtumised ja teemad olid järgmised:
 - a. 6.10.2025: juhtimismudeli arutelu TAS-iga
 - b. 20.10.2025: juhtimismudeli arutelu TOL-iga
 - c. 28.10.2025: juhtimismudeli arutelu SATT-iga
 - d. 27.10.2025: koostööaspektide arutelu Peipsimaa Turismi juhtidega
 - e. 29.10.2025: koostööaspektide arutelu Peipsimaa Turismi liikmeskonna esindajatega ja teiste Peipsimaa koostööpartneritega

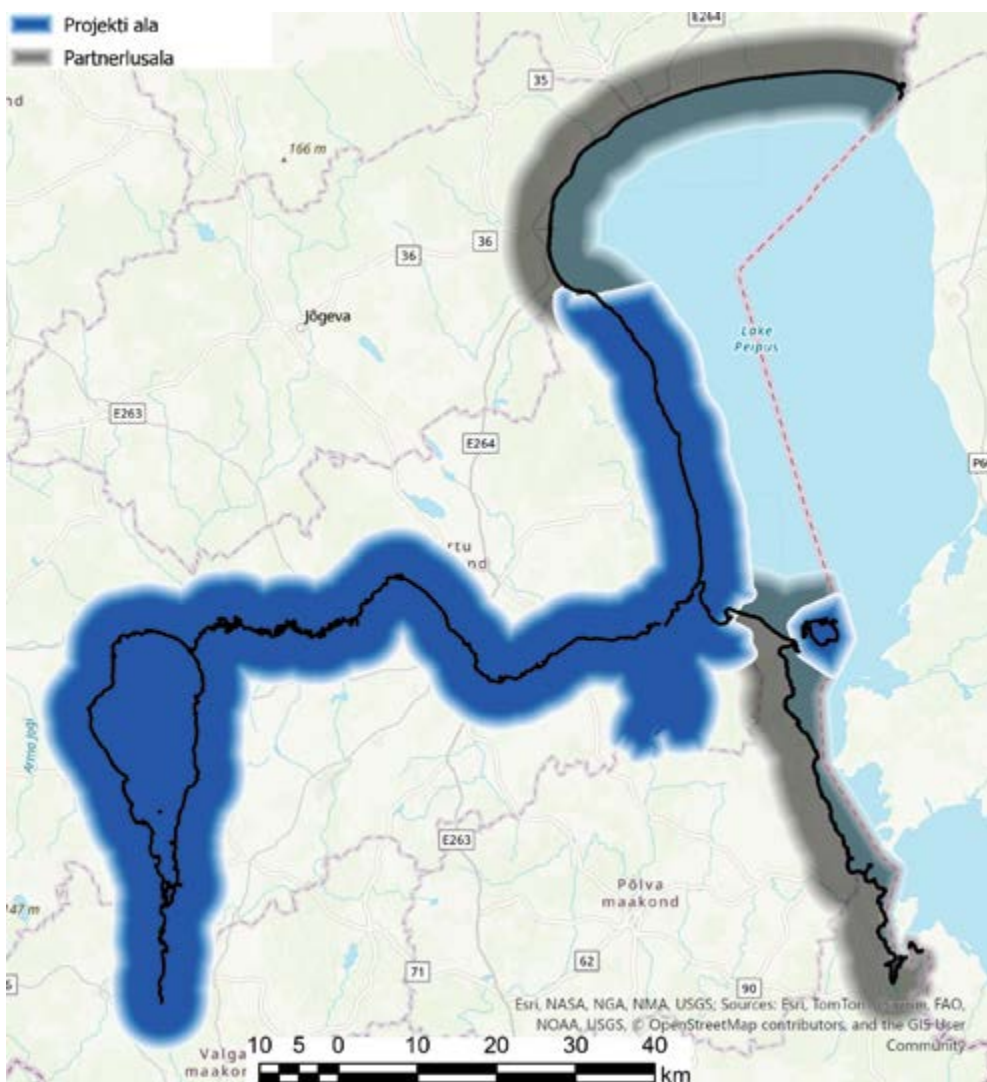
Paralleelselt VEP-i piirkonna aruteludega toimus samalaadne protsess projekti „*River Networks*“ raames Lätis Balti Keskkonnafoorumi eestvedamisel. Lätis määratleti samuti peamised väljakutsed ja arengueeldused, sõnastati visioon, püstitati eesmärgid ning sõnastati tegevused. Lähenedemiste ühtlustamiseks toimus 19.11.2025 Lätis riikide töörühmade ühisnõupidamine.

2

PIIRKONNA LÜHIÜLEVAADE

2.1. Piirkond

VEP-i piirkonnana on määratletud Võrtsjärve ja Emajõe kaldaalad ning Peipsi ranniku Tartumaa osa (*Joonis 2*). Kaldaaladeks on arvestatud kuni 5 km puhver kaldajoonest. Seejuures tuleb arvestada, et veekogu otsene mõju avaldub ligikaudu 1 km laiuses vööndis. **Partnerlusalaks** on Peipsi järve ranniku teiste maakondade (Jõgevamaa, Ida-Virumaa, Põlvamaa ja Võrumaa) osad – kuigi geograafiliselt seotud, ei kuulu sealsed organisatsioonid strateegia koostamise hetkel VEP-i koostööpiirkonda.

Joonis 2. Projekti ala ja partnerlusala

Võrtsjärve, Emajõe ja Peipsi Eesti-poolne veesüsteem paikneb Eesti kagu- ja keskosas ulatuslikus madalikuvööndis, mis on tuntud oma soostunud alade, üleujutuslammide ja ulatuslike järvede poolest. **Võrtsjärv** asub kõrgemal tasandikul, mida ümbritsevad peamiselt sood, põllud ja hajakülad. **Emajõgi** lookleb suures osas looduslähedaste lammide vahel, kus leidub mitmeid kaitsealasid (nt Alam-Pedja looduskaitseala). **Peipsi** järve kesk- ja lõunaosas (nt Emajõe suudmeala, Peipsiveere) muutub rannik madalaks, soostunuks ja kinnikasvanuks. Peipsi madaliku keskosas Emajõe suudmeala harujõgede ja järvede vahel on kujunenud ulatuslik Emajõe Suursoo madaloo, mille pind kerkib vaid meetri jagu Peipsi veetasemest kõrgemale. Kevadised suurveed ujutavad need alad laialdaselt üle. Keskosas, eriti Kallastel, leidub haruldast ja maalilist Devoni liivakivi pankranda (astangut), mis on kuni 8 meetri kõrgune.

Võrgustiku piirkonda jäävates omavalitsustes elas Rahvastikuregistri andmetel 1. jaanuari 2025. a seisuga üle 177 tuhande inimese. Möödunud viie aasta vältel on see veidi enam kui üheksa tuhande võrra kasvanud. Koostööpiirkond on seevastu kahanenud. Omavalitsuseti on demograafilised trendid erisuunalised – Tartu linna lähedal kasvav, mujal pigem kahanev. Sellest lähtuvalt on ka omavalitsuste majanduslik olukord erinev.

Asustuse mõttes on piirkond tugevalt regionaalselt diferentseerunud. Tartu linn on Eesti suuruselt teine linn ning Emajõe äärne keskus, mis koondab endasse teadus-, kultuuri- ja haldusfunktsioone. Sellest lähtuvalt on ka linna ümbrus tihedamalt asustatud (enamusest VEP-i piirkonna inimestest elab lõigul Kärevere–Kastre, sh Tartu linn). Ülejäänud piirkond on pigem hõreda asustusega. Emajõe ülemjooks ja suudmeala on inimtühjad.

Võrtsjärve ümbruses asuvad väikesed kalurikülad ja põllumajanduspiirkonnad, Peipsi äärsetel aladel domineerivad lineaarsete kalurikülade ketid, eriti Setomaa ja vanausuliste kultuuriruumi osas (Varnja, Kasepää, Kolkja, Mustvee jt). Piirkonnas on säilinud palju traditsioonilist eluviisi, sealhulgas omaaegne käsitöö, sibulakasvatus ja räabisepüük, mis lisab kultuurilist mitmekihilisust. Tegutsevad mitmed võrgustikud, mille korraldatavad märgilised sündmused (näiteks Sibulatee puhvetite päev, Peipsi Toidu tänav, Kallaste kala- ja sibulalaat jpt) suurendavad piirkonna tuntust ja panustavad kohaliku arengusse.

Kultuuriliselt on tegemist piirkonnaga, kus kohtuvad erinevad identiteedid: Tartu akadeemiline linnamiljöö, Peipsi vanausuliste asustus, Võrtsjärve kalurikultuur ja Alam-Pedja ürgne loodus. Vesi on selles piirkonnas mitte ainult looduselement, vaid identiteedi ja elulaadi kandja – see määrab ära nii majandusvõimalused, ökoloogilised väljakutsed kui ka kultuurilised tähendused.

Emajõe talgupäev 2024 Luunjas. Foto: TASI pildipank

Lähteolukorra võtab kokku piirkonna tugevuste ja väljakutsete ülevaade, mis koostati võrgustiku osapooltega 2.06.2025 toimunud seminari käigus (tabel 1). Esmalt kaardistati kõik teadaolevad tugevused ja väljakutsed valdkondades keskkond, turism, taristu, võrgustikud ja koostöö, misjärel valiti nende hulgast välja olulisimad.

Tabel 1. Piirkonna prioriteetsed tugevused ja väljakutsed

Tugevused	Väljakutsed
<ul style="list-style-type: none"> • Rikkalik kultuurilugu ja ajaloopärand, leidub nii linnalist kui maalist keskkonda (erinevad kultuurid, lood, vaatamisväärsused jms). • Piirkond on looduslikult väga mitmekesine ja liigirikas, Emajõgi on Eesti kalarikkaim jõgi. • Piirkonnas tegutsevad aktiivsed võrgustikud ja eestvedajad. • Pakutavad (turismi)teenused on mitmekesised (kalapüük, paadisõit, jahipidamine, laevareisid, loodusretked jne). • Taristut on järjepidevalt arendatud, loodud mitmeid uusi võimalusi (sadamad jms). • Eesti Merekoolil on Tartus filiaal – võimalus paadilubade tegemiseks on kohe peal olemas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Veekogud ei ole kohati ligipääsetavad, veeskamiskohti on jätkuvalt vähe. • Taristu, sh rannad vajavad jätkuvalt arendamist, kohati puudub koostoimiv infrastruktuur (sadam, toitlustus, majutus jne). • Keskkonnaalaselt on mitmeid väljakutseid (eutrofeerumine, kalavarude säilitamine ja taastootmine, prügimajanduse korraldamine jms). • Palju on erinevaid osapooli, kelle vahel puudub selge kokkulepe arendustegevuste osas, sh puudub ühtne terviklik turundus (bränd rahvusvahelises mõttes jms), samuti ei ole info teenuste kohta hästi kättesaadav. • Hoolimata arendustest napib kohati (turistidele mõeldud) teenuseid, kaetus ei ole ühtlane, leidub piirkondi, kus teenused praktiliselt puuduvad (Võrtsjärve ja Tartu vahel, Emajõe alamjooksul). • Kliimast tingitud sesoonsus seab tegevustele piirid, piiratud hooaeg teeb keeruliseks kasumliku majandustegevuse.

Projekti „River Networks“ avaseminar Lodjakojas, 19.03.2024. Foto: TASi pildipank

VEP-i piirkonna arendamisega ei alustata tühjalt kohalt – siin tegutseb mitmeid koostöövõrgustikke (tabel 2). Käesoleva strateegia ülesanne on määratleda piirkonna juhtimismudel koos osapoolte (olemasolevad võrgustikud ja tugisorganisatsioonid, kohalikud omavalitsused, riigiasutused, kolmanda sektori organisatsioonid ja ettevõtted) ülesannete kirjeldusega.

Tabel 2. Olemasolevad koostöövõrgustikud piirkonnas

Võrgustik	Info
Emajõe koostöövõrgustik	Tartumaa Arendusseltsi poolt ellu kutsutud koostöövõrgustik, arendamiseks Emajõega seonduvaid puhketegevusi ja turismitaristut. Võrgustikku on kaasatud üle 50 organisatsiooni avalikust, era- ja mittetulundussektorist. Üheskoos on alates 2021. aastast läbi viidud Emajõe koristustalguid ning korraldatud “Avasta Emajõgi!” jõeretkede sarja.
MTÜ Peipsimaa Turism	Peipsi regiooni turismialase arendustöö koordineerimiseks 2011. a loodud organisatsioon, mille ülesandeks on piirkonna turundamine, turismitoodete arendamine ja regiooni maine kujundamine. MTÜ Peipsimaa Turism viib koostöös MTÜ-ga Võrtsjärve Kalanduspiirkond ellu Sisevete festivali.
MTÜ Sibulatee	Sibulatee loodi 2009. a eesmärgiga piirkonda arendada ning teha see tuntuks Sibulatee nime all. Põhikirjaline eesmärk on luua Tartumaa Peipsiveere ettevõtlust ühendav koostöövõrgustik ning läbi ettevõtlusaktiivsuse tõstmise ning kogukonna kaasamise piirkonna elujõulisuse hoidmine. Organisatsiooni tegutsemispiirkonnaks on Peipsiääre valla territoorium.
SA Tartumaa Turism (brändinimi Visit Tartu)	Tartu linna ja Tartumaa Omavalitsuste Liidu poolt 1999. a asutatud organisatsioon eesmärgiga koordineerida Tartu linnas ja maakonnas turismialast arendustööd, sh tegeleda piirkonna turunduse, turismitoodete arendamise, piirkonna mainekujunduse ja turismialase informatsiooni kogumise, analüüsimise ning levitamisega.
Lõuna-Eesti turismiklaster	Aastal 2021 loodi sihtasutuse juurde Lõuna-Eesti turismiklaster, kuhu aastal 2023. ühendati kõik piirkonna turismitöötajad. Koostöös osalevad Tartu linn ja maakond, Põlva ja Võru maakonnad ning Jõgeva, Mustvee, Otepää ja Valga vallad.
Tartumaa toidupiirkond	u 180 liiget ühendav Tartumaa Arendusseltsi poolt eest veetav võrgustik kohaliku toidu edendamiseks.

2.2. Väljakutsed ja fookused

Võrtsjärve-Emajõe-Peipsi võrgustiku ja veeteede strateegia fookused lähtuvad lähteolukorra analüüsist ning selle raames määratletud tugevustest ja väljakutsetest.

1. Ligipääsetavuse tagamine ja veetaristu sidusus

- **Eeldused:** piirkond on unikaalne Eesti ja kogu Euroopa kontekstis tänu omavahel ühendatud järvede ja jõgede süsteemile. Piirkonna veeteedega seotud taristut on järjepidevalt arendatud, loodud on mitmeid uusi võimalusi (sadamad, sildumiskohad jms).
- **Kitsaskohad:** veekogudele ja -äärsetele aladele pääsemine on ebaühtlane: mitmetes kohtades puuduvad veeskamiskohad, samuti ei toimi sadamatevaheline ühendus terviklikult. Rannad ja kaldataristu vajavad edasist arendamist, infrastruktuuri eri osad (näiteks sadam-toitlustus-majutus) ei moodusta ühtset süsteemi. Veeteedel navigeerimine on teatud lõikudel problemaatiline, kohati ebaturvaline.
- **Strateegiline arengusuund:** parandada veeteede läbitavust, tagada parem ligipääs veekogudele ja terviklik taristu arendamine, ühendamaks sadamad, veeskamiskohad, rannad ja teenused. Niisuguste arendusprojektide kavandamisel tuleb samas vältida täiendava reostuskoormuse teket.

2. Keskkonnaseisundi parandamine

- **Eeldused:** piirkond on looduslikult väga mitmekesine ja liigirikas, veekogud on elupaigaks mitmekesisele ökosüsteemile (Emajõgi on üks Eesti kalarikkamaid jõgesid, Peipsi Euroopa suuremaid järvi, Võrtsjärv on Eesti sisevete süda jne).
- **Kitsaskohad:** keskkonnaprobleemid, nagu näiteks eutrofeerumine, ohtlikud ained vees, prügistamine ja kalavarude vähenemine, mõjutavad otseselt nii ökosüsteemi kui ka turismi ja muud majandustegevust. Prügimajandus ja üldine keskkonnateadlikkus vajavad parandamist.
- **Strateegiline arengusuund:** viia süsteemselt ellu tegevusi keskkonnaseisundi parandamiseks (sh inimtegevuse negatiivse mõju vähendamiseks, kalavarude säästlikumaks majandamiseks ja taastootmiseks, tõhusamaks jäätmekorralduseks jms). Tagada suurem keskkonnateadlikkus, tõhusam seire ja seireandmete parem kättesaadavus.

3. Kultuuriloo ja ajaloopärandi väärtustamine ning kogukondade kaasatus

- **Eeldused:** piirkonda iseloomustab rikkalik kultuurilugu ja ajaloopärand, leidub nii linnalist kui maalist keskkonda (erinevad kultuurid, lood, vaatamisväärsused jms). Veekogude ääres tegutsevad mitmed aktiivsed kogukonnad.
- **Kitsaskohad:** puudub selge arusaam, kuidas kultuurilugu ja ajaloopärandit ühiselt hoida, väärtustada ning piirkonna vastavat eripära teenustes ja avalikus ruumis eksponeerida, samuti kogukondi sellesse kaasata.
- **Strateegiline arengusuund:** veekogude ja -teedega seonduva kultuuri- ja ajaloopärandi koondamine ning eksponeerimine, kogukondade aktiviseerimine ning kaasamine.

Koostööseminar Lätis
Carnikavas, 04.09.2024.
Foto: TASI pildipank

4. Teenuste mitmekesistamine

- **Eeldused:** piirkonnas on juba mitmekesine valik turismi- ja vaba aja teenuseid – kalapüük, paadisõit, jahipidamine, laevareisid, loodusretked, erinevad sündmused jne.
- **Kitsaskohad:** teenuste katvus on ebaühtlane – eriti Võrtsjärve ja Tartu vahel ning Emajõe alamjooksul (samam tuebki arvestada, et seal paiknevad ulatuslikud looduskaitsealad) puuduvad mitmed külastajatele suunatud teenused. Sesoonsus piirab ettevõtluse võimalusi ning takistab püsivate töökohtade ja tuluallikate kujunemist.
- **Strateegiline arengusuund:** arendada aastaringset toimivaid ja piirkonna eripärast lähtuvaid teenuseid ja tegevusi, soodustades teenusepakkujate koostööd, ristturundust, digitaalsetid lahendusi jms.

5. Ühine turundus

- **Eeldused:** piirkonna turundamisega tegelevad otseselt või kaudselt mitmed organisatsioonid, samuti on olemas professionaalne turismiedendaja (SA Tartumaa Turism, kes koordineerib ka Lõuna-Eesti turismiklastri tegevust).
- **Kitsaskohad:** terviklik turundus ja ühine bränd puuduvad, mistõttu jääb piirkonna regionaalne, siseriiklik ja rahvusvaheline tuntus madalaks ning info teenuste kohta on killustunud.
- **Strateegiline arengusuund:** kujundada ühine bränd ja kommunikatsioonistrateegia, mis suurendab piirkonna nähtavust Eestis ja rahvusvaheliselt.

6. Koordineeritud juhtimine

- **Eeldused:** piirkonnas on mitmeid aktiivseid võrgustikke ja eestvedajaid (näiteks Sibulatee võrgustik, Emajõe võrgustik, Lõuna-Eesti turismiklaster), ala arendamiseks panustavad väga erinevad organisatsioonid (näiteks LEADER tegevusrühmad, Tartu- ja Viljandimaa omavalitsusliidud, kalanduse tegevusrühmad, omavalitsused, ettevõtjad). See loob tugeva aluse koostööks ja kohaliku arengu juhtimiseks.
- **Kitsaskohad:** piirkonna arendamisega tegelevaid osapooli on palju, kuid puudub selge kokkulepe arendustegevuste ja rollide osas, koostöö ja kaasamise osas on arenguruumi.
- **Strateegiline arengusuund:** luua erinevaid osapooli (ettevõtted, kogukonnad, tugi- ja katusorganisatsioonid) kaasav ühine jätkusuutlik koostööplatvorm, tugevdada arendustegevuste ja investeeringute koordineerimist.

Õppereis Ahvenamaal, 11.-15.05.2025. Foto: TASi pildipank

2.3. Strateegia sihtrühmad

VEP-i piirkonna strateegia sihtrühmad ja nende peamised ootused on määratletud tabelis 3.

Tabel 3. Strateegia sihtrühmad ja nende ootused

Sihtrühm	Peamised ootused
Kogukonnad	Ettevõtlusvõimalused ja töökohad, piirkonna sotsiaalmajanduslikku olukorda parandavad teenused, atraktiivne elukeskkond, mitmekesised rekreatsioonivõimalused, keskkonda hoidev areng, võimalus soovi korral omandada elukohale lähedal asuv regulaarne kaikoht.
Kogukondade organisatsioonid	Toetusvõimalused, et aidata säilitada piirkonna loodus- ja kultuuripärandit, kogukonnateenuste ja ürituste väärtustamine, piirkonna elujõulisuse säilitamine, keskkonnasõbralik majandamine ja jätkusuutlik ettevõtluskeskkond, oskusteadmiste arendamine (turundus, finants, teenusearendus jt).
Omaavalitsused	Atraktiivne ja turvaline elukeskkond, kuhu on huvi tulla elama ja ettevõtlusega tegelema, piirkonna konkurentsivõimelisus ja sotsiaalmajanduslik areng, koostöö süvendamine eri sidusrühmadega ja kogukonna võimestamine.
Turismi-ettevõtted	Tänapäevane (ühis- ja rist)turundus sihtkoha atraktiivsuse ja külastatavuse tõstmiseks, sh kohalolu sotsiaalmeedias, külastuse pikendamine ja hooajalisuse leevendamine, toetused ja tugiteenuste kvaliteedi tõstmine, oskusteadmiste arendamine (turundus, finants, teenusearendus), lisateenuste võimalus klientidele (turismipaketid), külastajate turvalisus.
Sise- ja välituristid	Turvaline, unikaalne ja kvaliteetne turismiteenus, multifunktsionaalsed puhkealad (nt sportimiseks ja vaba aja veetmiseks, mis võimaldab pikemalt kohapeal olla) koos kvaliteetse elementaarse teenindustaristuga, turismiteenused nagu toitlustus, majutus, sündmused, info mugav kättesaadavus ja pakkumiste koondatus ühte kohta.
Veematkajad, veesõidukite omanikud	Ohutu ja mugav veeskamine ning randumine (sh piisava vahemaa kaugusel), aluste hooldamise ja hoiustamise teenused, kvaliteetne teenindustaristu, info kättesaadavus teenuste ja puhkealade asukohtadest, piirkondlikel veesõidukite omanikel võimalus omandada regulaarne kaikoht, veeteega seonduvad meelelahutuslikud ja harivad sündmused.
(Harrastus) kalamehed	Ligipääs kalastusaladele, sh ohutu ja mugav veeskamine ja randumine, kiiresti kättesaadav teave kalapüügi korralduse kohta, kvaliteetne teenindustaristu puhkealadel (parkimine, prügikastid, tualetid, turismiteenused nagu toitlustus jms), prügist puhas veete ja kalastusala.

3

STRATEEGIA JA TEGEVUSKAVA

3.1. Visioon 2040

Võrtsjärve-Emajõe-Peipsi (VEP) piirkond on omavahel ühendatud ja rahvusvaheliselt tuntud siseveeteede võrgustik, kus loodus, kultuur ning inimesed on põimunud ühtseks elavaks tervikuks.

VEP – sadu kilomeetreid puhast elamust Võrtsust Peipsini!

Soovitud olukord:

- VEP-i siseveeteede süsteem on sidus ja toimiv, kus sadamad, veeskamiskohad ja kaldataristu on omavahel ühendatud ning ligipääs veekogudele on mugav ja ühtlaselt tagatud. Veekogude kvaliteet ja piirkonna keskkonnaseisund on paranenud. Piirkonda on lisandunud atraktiivseid turismiteenuseid, mis toimivad aastaringelt. Veekogude ja -teedega seonduv kultuuri- ja ajaloopärand on hoitud ja eksponeeritud.
- VEP-i piirkonda teatakse rahvusvaheliselt kui kestliku turismi ja elamuslike veeteede sihtkohta, kus külastajad leiavad autentse ja kvaliteetse kogemuse.
- VEP-i koostöövõrgustik on kujunenud eeskujuks toimiva piirkondliku koostöömudelina Eestis.

Jõeretk lodjal Suur Sume. Foto: TASi pildipank

SE - strateegiline eesmärk

2040 - soovitud olukord aastaks 2040

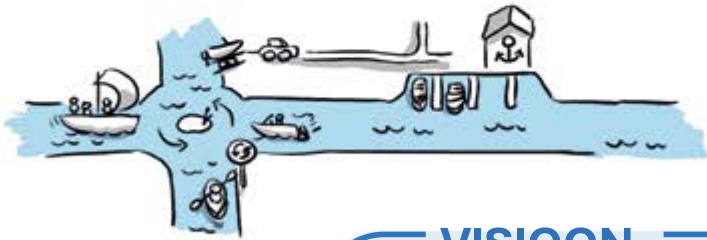
SE 1

Piirkonnas on ühendatud ja hästi ligipääsetav veeteede võrgustik ja taristu

2040

Siseveeteede süsteem on sidus ja toimiv, kus sadamad, veeskamiskohad ja kaldataristu on omavahel ühendatud ning ligipääs veekogudele on tagatud.

Veeteed on turvaliselt läbitavad ja toimivad tervikliku võrgustikuna, mis toetab nii kalanduse arengut, kohalikke liikumisvõimalusi kui turismi arengut.

SE 2

Piirkonna keskkonnaseisund ja elanike keskkonnateadlikkus on paranenud

2040

Piirkonna loodus ja majandustegevus on tasakaalus. Veekogude kvaliteet on paranenud, eutrofeerumine vähenenud ja kalavarud taastumas.

Kaldaalade prügikorraldus on hästi toimiv, kogukondade üldine keskkonnateadlikkus on hea, piirkonnas panustatakse süsteemselt keskkonnaharidusse.

VISION

Võrtsjärve-Emajõe-Peipsi (VEP) piirkond on omavahel ühendatud ja rahvusvaheliselt tuntud siseveeteede võrgustik, kus loodus, kultuur ning inimesed on põimunud ühtseks elavaks tervikuks.

VEP – sadu kilomeetreid puhast elamust Võrtsust Peipsini!

SE 3

Piirkonna kultuurilugu ja ajaloo pärand on hoitud ja eksponeeritud

2040

Piirkonna ja selle veeteedega seotud kultuuri- ja ajaloo pärand on talletatud ja eksponeeritud. Vastavat eripära rõhutatakse nii keskkonnas kui ka teenustes, mis kujundab ka piirkonna ja koostöövõrgustiku identiteeti.

Veeteede äärsed kogukonnad loovad ühistes tegevustes aktiivselt kaasa.

SE 4

Piirkonnas on aastaringised ning põnevad turismiteenused ja sündmused

2040

Turismi- ja ettevõtluskeskkond toimib aastaringiselt – teenused ja sündmused on mitmekesised ja katavad kogu piirkonda.

Kohalikud tooted, kultuur ja looduselamused on ühendatud eripäraste lahendustega, mis loovad töökohti ja tugevdavad piirkonna ettevõtluskeskkonda.

SE 5

Piirkond on tuntud ja selge identiteediga sihtkoht Eestis ja Euroopas

2040

Piirkonnal on ühtne ja äratuntav koha eripärast lähtuv identiteet, mis peegeldab tema looduslikku ja kultuurilist mitmekesisust.

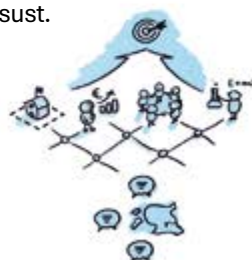
SE 6

Piirkonda arendab tugev ja hästi toimiv koostöövõrgustik

2040

Omavalitsused, ettevõtjad, kogukonnad, riigi- ja teadusasutused tegutsevad ühise sihi nimel – arendustegevused on koordineeritud, ressursse kasutatakse targalt ja otsused sünnivad koostöös.

Piirkond osaleb aktiivselt rahvusvahelises koostöös. Võrgustik on kujunenud eeskujuks toimiva piirkondliku koostöömudelina Eestis.

3.2. Eesmärgid ja tegevused

SE 1

Strateegiline eesmärk 1.

Piirkonnas on ühendatud ja hästi ligipääsetav veeteede võrgustik ja taristu.

2040

Soovitud olukord aastaks 2040: siseveeteede süsteem on siidus ja toimiv, kus sadamad, veeskamiskohad ja kaldataristu on omavahel ühendatud ning ligipääs veekogudele on tagatud. Veeteed on turvaliselt läbitavad ja toimivad tervikliku võrgustikuna, mis toetab nii kalanduse arengut, kohalikke liikumisvõimalusi kui turismi arengut..

Jõelaev Arabella külastajate ootel. Foto: Maria Kilik

Tegevused strateegilise eesmärgi SE 1 saavutamiseks

Nr	Tegevus	Tegevuse liik	Rahastusallikas	Esialgne kavandatud maksumus (eurodes)	Aeg	Selgitus	Koordineeriv partner / kaasatavad osapooled
1.1.	VEP-i investeeringute planeerimine ja juhtimine.	Arendustegevus	VEP-i projekt, TOL-i vahendid, TOL-i projektijuhi töötasu palgafond aastas u 45 000 eurot	180 000	2026–2029	Käimasoleva VEP-i projekti tegevuste juhtimine. Uute investeeringuprojektide ettevalmistamine, taotlemine ja koordineerimine kohalike omavalitsuste ja ettevõtjatega.	TOL koostöös võrgustiku partneritega
1.2.	VEP-i piirkonna infrastruktuuri ja tugiteenuste kaardistamine, investeeringute kava koostamine.	Arendustegevus	VEP-i projekt	2 000	2026	Olemasolevad ja arenduspotentsiaaliga slipid ¹ , veeskamiskohad, laevaholduse kohad jms.	TOL koostöös võrgustiku partneritega
1.3.	VEP-i ala kaardi - rakenduse koostamine ja edasiarendamine, sidumine olemasolevate platvormidega (Puhka Eestis, Visit Tartu).	Arendustegevus (rahvusvaheline)	VEP-i projekt	25 000	2026	Veebilehe/rakenduse sisu koostamine/koordineerimine lähtuvalt p 1.1, sh objektide info ja kirjeldus (nt info rendipaatide kohta), ajalootekstid (kirjeldused) jms.	TOL koostöös võrgustiku partneritega
1.4.	Veeteede tähistamiseks kontseptsiooni loomine, sh turvalise ja keskkonda hoidva liiklemise strateegia ning tegevuskava.	Arendustegevus	VEP-i projekt	13 750	2026	Vajalike ettevalmistavate tööde teostamine (projektid, load jms).	TOL koostöös võrgustiku partneritega
1.5.	Veeteede tähistamine ja veekogude laevatatavuse parandamine, taliteede tähistamine.	Investeeringustegevus	VEP-i projekt, LEADER, kalanduse tegevusrühmad	30 000	2026–2029	Infotahvlid, tähised, märgid (sh kiirusepiirangud) – ka digitaalsed, ühtne stiliseerimine, valgustus, puude koristamine, süvendamine jms.	TOL koostöös võrgustiku partneritega, Emajõe - Suursoo Keskus, Luunja vald
1.6.	Veeteedega seotud taristu rajamine ja kaasajastamine lähtuvalt investeeringute kavast, sh VEP-i piloottegevused.	Investeeringustegevus	VEP-i jätkuprojekt, LEADER, kalanduse tegevusrühmad, Tartu linn (ERDF), erasektor jne	10 000 000	2026–2029	VEP-i projekti piloottegevused: prügilaev, jõevaht, päästeteenus.	TOL / KOV-id, taristuomanikud
			Kokku	10 250 750			

¹ Esialgne loetelu: Vaibla, Palupõhja, Reku, Ulila (sadama juurdepääs), Ihamaakingu, Kärevere, Kärkna, Vorbuse, Ranna, Jänese, Rebase sadam (süvendus), Supilinna paadisadam, Lodjakoda (korralikku sadamat vaja koos teenustega), Ihaste (kaubasadam), Anne kanali jätk, Luunja (arendada), Emajõe-Sursoo (süvendada), Praaga, Liivanina, Kallaste, Nina, Pikasilla; lisaks vajalikud Tartu-Pärnu ja Tartu-Narva veeteed (Narva jõe tõstak).

Olulisemad investeeringud on kaardil välja toodud lisas 4.

SE 2

Strateegiline eesmärk 2.

Piirkonna keskkonnaseisund ja elanike keskkonnateadlikkus on paranenud.

2040

Soovitud olukord aastaks 2040: piirkonna loodus ja majandustegevus on tasakaalus. Veekogude kvaliteet on paranenud, eutrofeerumine vähenenud ja kalavarud taastumas. Kaldaalade prügikorraldus on hästi toimiv, kogukondade üldine keskkonnateadlikkus on hea, piirkonnas panustatakse süsteemselt keskkonnaharidusse.

Ülal: Talgulised Lodjakoja juures 2024.

Paremal: Emajõe talgupäev 2024 Tartus.

Fotod: TASI pildipank

Tegevused strateegilise eesmärgi SE 2 saavutamiseks

Nr	Tegevus	Tegevuse liik	Rahastusallikas	Esialgne kavandatav maksumus (eurodes)	Aeg	Selgitus	Koordineeriv partner / kaasatavad osapooled
2.1.	Koostöövormi käivitamine teadus- ja keskkonnaasutustega. VEP-i piirkonna keskkonnaseisundi kohta teadlikkuse suurendamine, sh koostöö arendamine rahvusvaheliste keskkonna- ja loodusühingutega.	Arendustegevus (rahvusvaheline)	EST-LAT projekt, LEADER	5 000	Alates 2026	Keskkonnauuringuid tutvustava seminari korraldamine. Vajalike piloottegevuste määratlemine. Fookuses on Võrtsjärve, Emajõe ja Peipsi keskkonnaseisund, eutrofeerumine ja kalavarude säilitamine. Piirangute ja kohustuste revisjon, vastava info koondamine, ettepanekute tegemine.	TAS / võrgustiku koordinaator
2.2.	Keskkonnaseisundit parandavate piloottegevuste elluviimine.	Arendustegevus / investeerimistegevus (rahvusvaheline)	VEP-i projekt, EST-LAT, LEADER, muud fondid	20 000	Alates 2026	Koostöös teadusasutustega töötatakse välja piloottegevused, mida keskkonnaseisundi parandamiseks ellu viia (näiteks pilliroo kasutus, looduskooluste säilitamine, rohetankimine jne).	TAS / võrgustiku koordinaator
2.3.	VEP-i piirkonna talgupäevade korraldamine (prügi ja mahalangenud puude koristus, sildumisrajatiste korrastamine).	Arendustegevus / investeerimistegevus	VEP-i projekt, EST-LAT, LEADER	20 000	2026–2029	Talgute jätkamine ja laiendamine kogu VEP-i piirkonnale.	TAS / võrgustiku koordinaator
2.4.	Loodus- ja keskkonnahariduse edendamine koostöös koolide ja lasteaedadega.	Arendustegevus (rahvusvaheline)	VEP-i projekt	10 000	2026–2029	Olemasolevate keskkonnahariduse programmide tutvustamine ja elluviimine piirkonna koolidele ja lasteaedadele ja uute programmide loomine.	Peipsi Koostöö Keskus, Emajõe-Suursoo Keskus, Eesti Maaülikooli Järvemuuseum, Peipsimaa muuseum, MTÜ Jõe- ja Järvehuntide Akadeemia
2.5.	Ujuva loodusõppeklassi ehitus.	Investeerimistegevus	VEP-i jätkuprojekt, muud fondid	300 000	2026–2027	Laeva Vanemuine renoveerimine.	MTÜ Emajõe Lodjasetts
2.6.	Teavituskampaaniate korraldamine vastavalt turunduskavale.	Kommunikatsiooni tegevus	VEP-i projekt	15 000	Alates 2026	Laiema avalikkuse teadlikkuse suurendamine, teadlikkuse pikaajaline kasvatamine, kommunikatsiooni- ja turundustegevused.	TAS, TOL, SATT
			Kokku	370 000			

SE 3

Strateegiline eesmärk 3.

Piirkonna kultuurilugu ja ajaloopärand on hoitud ja eksponeeritud.

2040

Soovitud olukord aastaks 2040: piirkonna ja selle veeteedega seotud kultuuri- ja ajaloopärand on talletatud ja eksponeeritud. Vastavat eripära rõhutatakse nii keskkonnas kui ka teenustes, mis kujundab ka piirkonna ja koostöövõrgustiku identiteeti. Veeteede äärsed kogukonnad loovad ühistes tegevustes aktiivselt kaasa.

Ülal: Muusikaline maitseretk lodjaga
Suur Sume, 31.07.2025.
Foto: Mikk Otsar

Paremal: Carnikava Festival Lätis,
06.09.2025. Foto: Ineta Freimane

Tegevused strateegilise eesmärgi SE 3 saavutamiseks

Nr	Tegevus	Tegevuse liik	Rahastusallikas	Esiolgne kavandatud maksumus (eurodes)	Aeg	Selgitus	Koordineeriv partner / kaasatavad osapooled
3.1.	VEP-i veeteede ajaloo-uuringud (laevandus, taliteed, kalamehejutud, vanajõgede nimed, legendid ja pärimused jms).	Arendustegevus	EST-LAT piloottegevus, VEP, LEADER, muud fondid	20 000	2026	Olulisemate valdkondade ajaloo-uuringute kogumine ja koondamine. Sisendite loomine tegevusteks, sündmusteks ja turunduseks.	TAS / võrgustiku koordinaator / Emajõe, Võrtsjärve ja Peipsi kogukonnad
3.2.	Ajaloo- ja kultuuri-pärandit tutvustavate ja edendavate sündmuste korraldamine.	Arendustegevus (rahvusvaheline)	VEP-i projekt, LEADER, muud fondid	150 000	2026–2029	Töötoad, Oktooberfest Lodjakojas jm sündmused, matkad, Sisevete festival, maitseretked, kinolodi.	TAS / võrgustiku koordinaator
3.3.	Ajaloo-uuringute eksponeerimisega seotud tegevused (telesari), interaktiivsed näitused, veeb, taskuhääling, raamat jms.	Arendustegevus	EST-LAT piloottegevus, VEP, LEADER, muud fondid	30 000	2026–2029	Avalikkusele suunatud VEP-i ajaloo-uuringute tutvustavad kommunikatsioonitegevused.	TAS, TOL, SATT
3.4.	Audiogiid (EST, ENG, LAT).	Arendustegevus (rahvusvaheline)	EST-LAT piloottegevus	8 000	2026	VEP-i lood (nt ka temaatilised raamatud) ja nende jutustused ja kokkuvõtted kasutamiseks laevadel.	TAS / võrgustiku koordinaator
			Kokku	208 000			

Õppereis Lätis, 03.-06.09.2024. Foto: TASi pildipank

SE 4

Strateegiline eesmärk 4.

Piirkonnas on aastaringsed ning põnevad turismiteenused ja sündmused.

2040

Soovitud olukord aastaks 2040: turismi- ja ettevõtluskeskkond toimib aastaringselt – teenused ja sündmused on mitmekesised ja katavad kogu piirkonda. Kohalikud tooted, kultuur ja looduselamused on ühendatud eripäraste lahendustega, mis loovad töökohti ja tugevdavad piirkonna ettevõtluskeskkonda.

Õppereis Lätis, 03.-06.09.2024. Foto: TASi pildipank

Tegevused strateegilise eesmärgi SE 4 saavutamiseks

Nr	Tegevus	Tegevuse liik	Rahastusallikas	Esialgne kavandatud maksumus (eurodes)	Aeg	Selgitus	Koordineeriv partner / kaasatavad osapooled
4.1.	VEP-i piirkonna turismiteenuste arendamise juhtimine.	Arendustegevus	SATT-i vahendid (0,5 töökohta)	90 000	2026–2029	VEP-i piirkonna turismiteenuste arendustegevuste ja turundustegevuste juhtimine.	SATT, Lõuna-Eesti turismiklaster, ettevõtted jt võrgustiku partnerid
4.2.	Turismiteenuste arendamine lähtudes ajaloopärandist ja loodusest.	Arendustegevus / investeerimis-tegevus	VEP-i projekt, EST-LAT, LEADER projekti-toetused, VEP-i jätkuprojekt	100 000	Alates 2026	Teenuste arendamine, veebinähtavus, keskkonnateemad, veeohutus. 2026. a on kavandatud Eesti ja Rootsi õppereisid. Teekaardi ja tegevuskava loomine, teenusedisain.	SATT, Lõuna-Eesti turismiklaster, TAS
	Turismiteenuste teekaardi loomine. VEP-i võrgustiku koolitused, õppereisid teenuste arendamiseks.						
4.3.	Emajõe jõereteke laiendamine VEP-i piirkonnale, ühtse kontseptsiooni loomine jaturundamine.	Arendustegevus	VEP-i projekt	10 000	2026–2029	Retkede laiendamine Võrtsjärvele ja Peipsile, et siduda ühtseks tervikuks kogu VEP-i piirkond.	SATT, Lõuna-Eesti turismiklaster, TAS
4.4.	Kalandusturismi toote väljatootamine ja turundamine.	Arendustegevus (rahvusvaheline)	VEP-i projekt, EST-LAT, LEADER	10 000	2026	VEP-i piirkonna kalastusturismi edendamiseks uue toote loomine, sh selle sidumine jõereteke kontseptsiooniga. Tootearenduseks vajalik koolitustegevus.	SATT, Lõuna-Eesti turismiklaster
4.5.	Turismiteenuste arendamise investeeringud.	Investeermis-tegevus	LEADER, erasektor, muud toetus-meetmed	5 000 000	2026–2029	Majutus (sh vesimajutus), toitlustus jms, laevahooldus ja hoiukoht, paketeerimine, koostöö reisikorraldajatega, sisevete teemapark, linnuvaatlused, taliteed, veesport, kalandusturism, taliujumine, eakatele mõeldud teenused jne. Regulaarselt toimivate turismimarsruutide arendamine (nt Tartu-Oiu, Tartu-Väraska-Rannapungerja, Tartu-Piirissaare, kruisimarsruudid kõikide sisevete sadamate vahel). Laevade renoveerimine ja ajakohastamine teenuste pakkumiseks.	Ettevõtjad, võrgustiku partnerid
			Kokku	5 210 000			

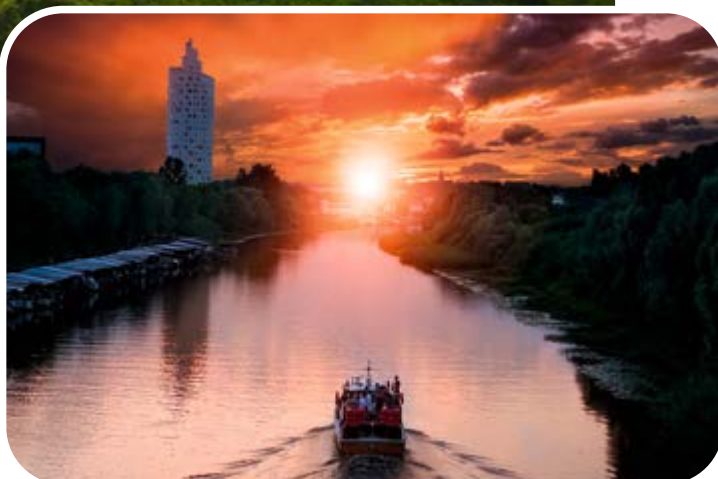
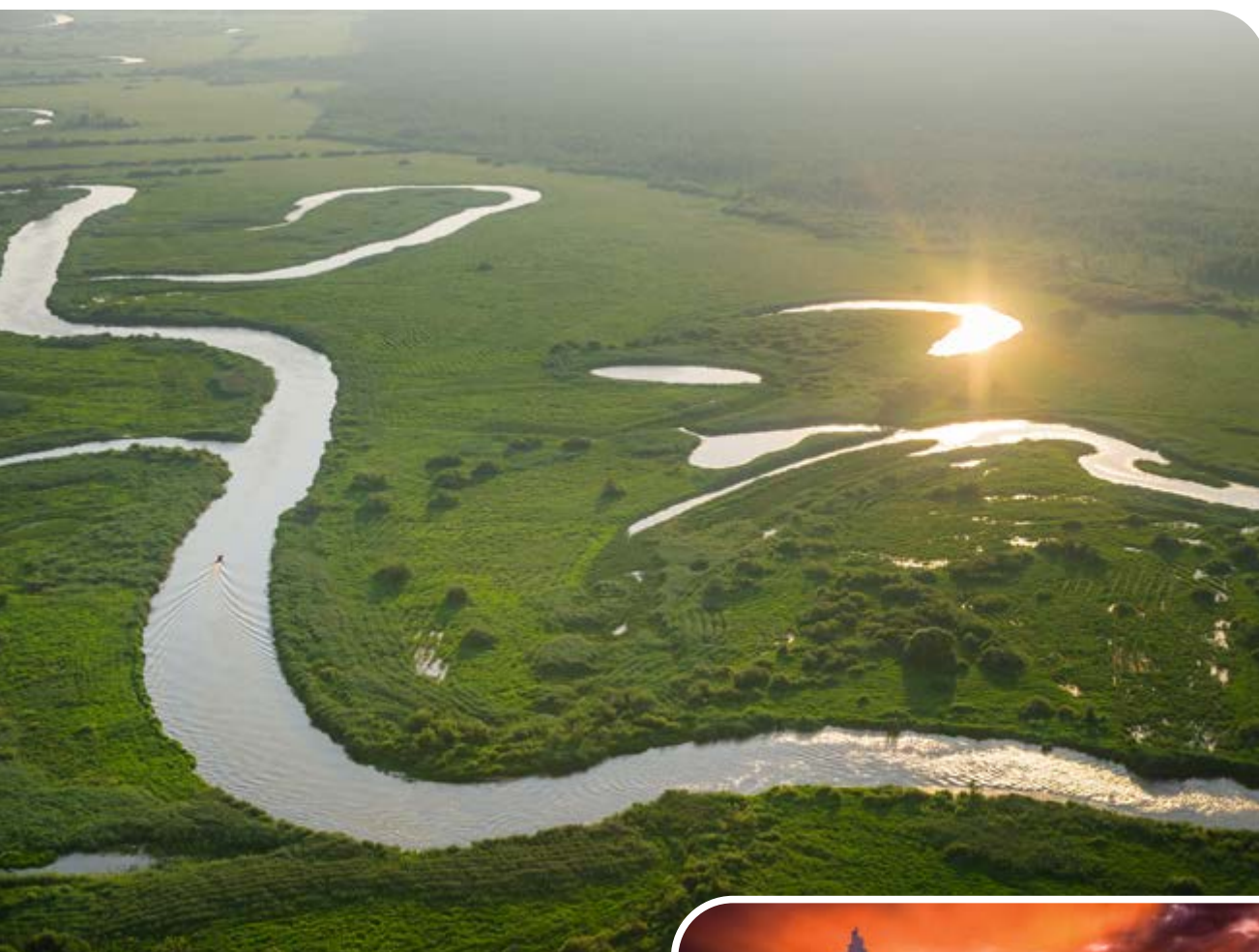
SE 5

Strateegiline eesmärk 5.

Piirkond on tuntud ja selge identiteediga sihtkoht Eestis ja Euroopas.

2040

Soovitud olukord aastaks 2040: piirkonnal on ühtne ja äratuntav koha eripärast lähtuv identiteet, mis peegeldab tema looduslikku ja kultuurilist mitmekesisust.

Ülal: Suur-Emajõgi. Foto: Sven Začek

Paremal: Päikeseloojang Emajõel.

Foto: Raido Prosa

Tegevused strateegilise eesmärgi SE 5 saavutamiseks

Nr	Tegevus	Tegevuse liik	Rahastusallikas	Esialgne kavandatav maksumus (eurodes)	Aeg	Selgitus	Koordineeriv partner / kaasatavad osapooled
5.1.	Turundusstrateegia ja -plaani koostamine.	Arendustegevus	VEP-i projekt	9 900	2026	VEP-i projekti tegevusena koostatakse turundusstrateegia, mis põhineb VEP-i piirkonna strateegial.	TOL, SATT, Lõuna-Eesti turismiklaster, TAS
5.2.	VEP-i ala brändi loomine, väärtuspõhine identiteet.	Arendustegevus	VEP-i projekt	6 875	2026	Põhineb turundusstrateegial ja sõnumitel.	TAS, TOL, SATT, Lõuna-Eesti turismiklaster
5.3.	Turundusplaani elluviimine. Piirkonna turismiteenuste ja sündmuste turundus.	Turundustegevus (rahvusvaheline)	VEP-i projekt, URBACT, LEADER, SATT-i vahendid, VEP-i jätkuprojekt (180 000 €)	190 000	2026–2029	Tegevused vastavalt VEP-i projekti raames välja töötatud turunduskavale.	SATT, Lõuna-Eesti turismiklaster
5.4.	Koostöö piirkondlike ja üle-eestiliste turismiorganisatsioonidega. VEP-i piirkonna turundustegevuste lisamine Lõuna-Eesti turismiklastri tegevusplaani.	Arendustegevus / turundustegevus	VEP-i projekt, URBACT, LEADER, SATT-i vahendid	20 000	2026–2029	Piirkonna määratlemine ja esiletõstmine üleriiklikus ja rahvusvahelises vaates, koostöö EIS-i, Lõuna-Eesti turismiklastri ja jt.	SATT, Lõuna-Eesti turismiklaster
			Kokku	226 775			

Kevadine talgupäev
Emajõel 2024.
Foto: TASi pildipank

SE 6

Strateegiline eesmärk 6.

Piirkonda arendab tugev ja hästi toimiv koostöövõrgustik.

2040

Soovitud olukord aastaks 2040: omavalitsused, ettevõtjad, kogukonnad, riigi- ja teadusasutused tegutsevad ühise sihi nimel – arendustegevused on koordineeritud, ressursse kasutatakse targalt ja otsused sünnivad koostöös. Piirkond osaleb aktiivselt rahvusvahelises koostöös. Võrgustik on kujunenud eeskujuks toimiva piirkondliku koostöömudelina Eestis.

Õppereis Eestis, 01.-03.07.2024. Foto: TASi pildipank

Tegevused strateegilise eesmärgi SE 6 saavutamiseks

Nr	Tegevus	Tegevuse liik	Rahastusallikas	Esialgne kavandatud maksumus (eurodes)	Aeg	Selgitus	Koordineeriv partner / kaasatavad osapooled
6.1.	VEP-i võrgustiku koordinaatori värbamine.	Arendustegevus	LEADER, URBACT (u 45 000 € aastas)	180 000	2026–2029	Võrgustiku koordinaatori värbamine strateegia rakendamise esimeseks perioodiks (2026–2029). Regulaarsed juhtgrupi (TAS, TOL, SATT) ja võrgustiku liikmete koosolekud.	TAS koostöös võrgustiku partneritega
6.2.	VEP-i võrgustiku ja piirkondliku arendustöö koordineerimine.	Arendustegevus	Koordinaatori töötasu (LEADER, URBACT)	Osa koordinaatori tööst	2026–2029	Koordinaator korraldab koosolekud, koolitused, arendusprojektide taotlemise ja elluviimise jms.	TAS / võrgustiku koordinaator
6.3.	VEP-i võrgustiku infokirja väljaandmine.	Arendustegevus	Koordinaatori töötasu (LEADER, URBACT)	Osa koordinaatori tööst	2026–2029	VEP-i strateegia rakendamist ja sündmusi tutvustav infokiri võrgustiku liikmetele (4–6 korda aastas).	TAS / võrgustiku koordinaator
6.4.	Osalemine rahvusvahelistes koostöövõrgustikes ja -projektides.	Arendustegevus (rahvusvaheline)	LEADER, URBACT	20 000	2026–2029	Näiteks River Cities, INTERREG-formaadid, koostöö teiste naaberriikide võrgustikega; koostöö Koiva jõe piirkonnaga, osalemine rahvusvahelistel kohtumistel.	TAS / võrgustiku koordinaator
6.5.	Arendusprojektide ettevalmistamine ja elluviimine.	Arendustegevus	LEADER, URBACT	20 000	2026–2029	Arendusideede kogumine, sõelumine ja elluviimine, rahastusallikate leidmine (uued sündmused, koostöö- ja arendusprojektid jms), vastavate koosolekute, seminaride jms läbiviimine.	TAS / võrgustiku koordinaator
Kokku				220 000			

Strateegiaseminar Eesti Maaülikooli Järvemuuseumis, 25.08.2025.
Foto: TASi pildipank

3.3. Pilootegevused

Projektides „River Networks“ ning „Võrtsjärve-Emajõe-Peipsi võrgustiku ja veeteede arendamine“ raames on muuhulgas ette nähtud mitmete piloottegevuste väljatöötamine ja rakendamine.

Projekti „River Networks“ puhul on ette nähtud kokku 8 piloottegevust, neli Eestis ja neli Lätis, sh kummaski riigis kolm arendustegevust ning üks investeerimistegevus. Ette on nähtud eelarve 8000 eurot ühele arendustegevuse piloodile ja 17 000 eurot investeeringule, millele lisandub omafinantseering (50% investeeringute puhul).

Esimese strateegiaseminariga (2.06.2025) raames viidi läbi ajurünnak võimalike piloottegevuste väljaselgitamiseks. Ideed olid järgmised:

- Eskiiside/ehitusprojektide ettevalmistus
- Sildimajandus
- Veebileht (info koondamine – tanklad jms)
- Sisevete konverents (meedia, ametkonnad, teadusasutused, omavalitsused)
- Sisevete ümarlaud (ettevõtjad, ametkonnad, teemadeks probleemilahendused)
- Laserloendurid rahvahulkade mõõtmiseks
- Ajaloo uurimine (siseveed, kalandus)
- Poide märgistamine/nähtavaks tegemine pimedal ajal
- Sääsetõrjeautomaadid
- Brošüürid turismiinfoga sisevetel (igal aastal kaasajastatud info)
- *Pop-up* mobiililevi
- Igapäevase veebinähtavuse koolitus (Google'i profiil jne)
- Viidad, märgid (ühtne stiil)
- Infotahvlid (digitaalsed)
- Töötoad: kultuur, toit jms
- Koolitused võrgustikule:
 - o Ligipääsetavus
 - o Märgistused
 - o Liiklemine
 - o Keskkond
- Ressursside kaardistus
- Ühtne infoväli
- Näitus, teavituskampaania (nt prügi)
- Veeteede ajalooüritused
- Ülevaatekoostamise käivitamine
- Rendipaate nimekirja
- Infoapi arenduse esimene samm
- Jõeäärse infotahvli ja märgid
- Ajalooürituse algatusgrupp ja teemade kaardistamine
- Oktooberfest Lodjakojas või lodjal VEP-i piirkonna arendajatele (piirkonna läbimine laevaga etappide kaupa)
- Järvevaate avamine Piirissaarel
- Ujuv loodusõppeklass Jõe- ja Järvehuntide Akadeemiale

Varasemalt on ennast õigustanud jõeretkede korraldamine. Sellest tulenevalt otsustati retkedega jätkata, võttes fookusesse Tartumaise toidu töötoad nende raames. Viimane tuleneb Tartumaa toidustrateegias välja toodust (siinses tegevuskavas kajastatud eesmärgi „Piirkonna kultuurilugu ja ajaloo pärand on hoitud ja eksponeeritud“ tegevuse nr 3.2 all). Lisaks otsustati viia läbi veeteede ja -sõidukite ajalooüritused, loomaks vajalikku taustakonteksti (siinses tegevuskavas kajastatud eesmärgi „Piirkonna kultuurilugu ja ajaloo pärand on hoitud ja eksponeeritud“ tegevuse nr 3.1 all).

Lisaks leiti, et koostöös Läti partneriga väärivad ellu viimist:

- Audiogiidi (eesti, läti ja inglise keeles) ühine arendamine piirkonna ajaloo ja lugude kajastamiseks (siinses tegevuskavas kajastatud eesmärgi „Piirkonna kultuurilugu ja ajaloopärand on hoitud ja eksponeeritud“ tegevuse nr 3.4 all)
- Ühise piirkonda tutvustava reklaamvideo loomine (siinses tegevuskavas kajastatud eesmärgi „Piirkond on tuntud ja selge identiteediga sihtkoht Eestis ja Euroopas“ tegevuse nr 5.3 all)

Investeeringu jaoks on 2026. a alguses kavas läbi viia avatud konkurss (ideekorje), kogumaks võimalikke tegevusi võrgustiku partneritelt. Idee valikul lähtutakse kolmest peamisest kriteeriumist:

1. Teostatavus – idee peab olema 2026. a lõpuks ellu viidav
2. Kooskõla peamiste fookustega (turism, ajaloopärand, keskkond ja taristu, s.t ligipääs veele)
3. Mõju – hõlmatud peab olema võimalikult suur osa piirkonnast ja strateegia sihtgruppidest

Projekti „Võrtsjärve-Emajõe-Peipsi võrgustiku ja veeteie arendamine“ raames on eelnevalt defineeritud kolm piloottegevust/-teenust:

1. Prügilaev
2. Jõevaht
3. Päästeteenus

Need tegevused on ka siinses tegevuskavas kajastatud eesmärgi „Piirkonnas on ühendatud ja hästi ligipääsetav veeteede võrgustik ja taristu“ tegevuse nr 1.6 all.

Lisaks on vajalik määratleda veel kaks piloottegevust ja neid projekti elluviimise käigus testida. Ainest selleks annavad määratletud kitsaskohad ja ajurünnaku käigus välja pakutud ideed. Konkreetsete ideede väljasõelumiseks korraldatakse 2026. a alguses eraldi arutelud, mille aluseks on loodud tegevuskava.

Strateegiaseminar Eesti Maaülikooli Järve muuseumis 25.08.2025.

Foto: TASI pildipank

4

STRATEEGIA RAKENDAMINE

4.1. Juhtimine

VEP-i strateegia rakendamiseks töötati protsessi raames välja **võrgustikupõhine juhtimismudel** (tabel 4). Kaalutlused juhtimismudeli osas on välja toodud **lisas 2**.

Tabel 4. Võrgustikupõhine juhtimismudel

TAS	TOL/VOL	SATT/ Lõuna-Eesti turismiklaster
<p>Strateegia rakendamise juhtimine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tegevuskava täitmise jälgimine • Lisafinantseeringute leidmine ja arendusprojektide eestvedamine • Osapoolte (TOL, SATT, VOL, ettevõtted, kogukonnad jt) tegevuse kooskõlastamine ja koordineerimine <p>Arendustegevused ja võrgustikutöö:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kohtumiste korraldamine • Suhtlus võrgustiku liikmetega, sh vajaliku sisendi korje • Liikmete toetamine arendustegevustes, sh uute teenuste väljaarendamisel • Koordineerituse tagamine naaberpiirkondadega (Peipsimaa, Setomaa jt) • Rahvusvaheline koostöö 	<p>KOV-ide investeringute koordineerimine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Objektide kaardistamine ja investeringute teekaardi loomine • Investeringuprojektide initsieerimine ja eestvedamine (nii piirkonnaüleselt, sh Viljandimaal, kui ka konkreetsete KOV-idega) 	<p>Turundustegevuste koordineerimine ja elluviimine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turundusstrateegia elluviimise juhtimine, aja- ja asjakohasuse jälgimine • Võrgustiku liikmetelt sisendi korje • Turundusalase lisarahastuse leidmine • Koostöö ja koordineerituse tagamine Lõuna-Eesti turismiklastri tegevustega • Konkreetsete turundustegevuste elluviimine (üldine turundus, kampaaniad, info leitavus jne)

TAS, TOL ja SATT ei moodusta võrgustikku ilma vajalike osapoolteta, kellel on strateegia elluviimisel väga oluline roll:

- **Ettevõtted** – teenuste pakkumine, arendamine, uute välja töötamine, koostöös teiste osapooltega pakettide loomine, investeeringud turismitaristusse
- **Kogukonnad** – piirkonna külade aktiveerimine, sündmuste korraldamine, elanike kaasamine
- **Omavalitsused** – kindla territooriumi osapoolte kaasamine, investeeringute kavandamine ja elluviimine TOL-i koordineerimisel (konkreetsete investeeringute eest vastutab konkreetne KOV)
- **Kolmanda sektori organisatsioonid** – temaatilised sündmused, keskkonnahariduse edendamine
- **Teadus- ja arendusasutused (kõrgkoolid jt)** – valdkondlikud (keskkond jms) ekspertteadmised
- **Riigiasutused** (Riigimetsa Majandamise Keskus, Keskkonnaamet jt) – vajalik on nende kaasatus ja informeeritus, sest riigi tasandilt tulenevad regulatsioonid, teave ja osaliselt ka investeeringud.

On oluline, et erinevatel osapooltel oleks võimalik võtta initsiatiiv ja vastutus mõne konkreetse tegevuse elluviimisel.

Võrgustikupõhine juhtimine eeldab juhtivate osapoolte omavahelist koordineeritust. Selleks toimuvad TAS-i, TOL-i ja SATT-i vahel regulaarsed nõupidamised, mille käigus räägitakse läbi seni toimunud tegevused ning lepatakse kokku edasised plaanid. Võrgustiku käivitamisfaasis toimuvad kohtumised vähemalt kord kuus. Tegevust koordineerib TAS.

Lisaks on oluline võrgustiku teiste osapoolte regulaarne kokkusaamine ja jooksev infovahetus (näiteks tegevuskavas välja toodud infokiri). Aktiivsemate liikmete baasil moodustatakse strateegia laiendatud juhtrühm, kes kohtub kvartaalselt.

Võrgustiku täpsemaks määratlemiseks koostatakse koostöömemorandum, mille allkirjastajad moodustavad VEP-i võrgustiku. Memorandum jääb uutele huvilistele avatuks.

Võrgustiku eestvedamine eeldab konkreetsete vastutajate olemasolu. Selleks on ette nähtud koordinaatori töökoht TAS-i struktuuris. Lisaks on TOL-i ja SATT-i struktuurides samuti osakoormusega töötajad. Finantsvaates tähendab see minimaalselt kahe täistöökooha palgafondi (aastas u 90 tuhat eurot). Praeguses tegevuskavas on vastavad vahendid ette nähtud.

Lisaks on tarvis tegevuste finantseerimist, mida on võimalik vähemalt esialgu tagada mitmesuguste projektide kaudu. Võrgustiku eestvedajate roll on vajalike tegevuste algatamine, sh taotluste esitamine.

Pikemas perspektiivis on suund klatripõhisele lähenemisele. See tähendab, et lisaks projektidele panustavad võrgustiku toimimisse ka selle liikmed. Selleks määratletakse selge **väärtuspakkumine** – millist kasu võrgustiku liikmestaatus annab. Võimalik on koostada liikmetele **erineva maksumusega paketid**, milles on täpselt välja toodud, mida liikmemaksu eest saab (näiteks üldine turundus, osalemine konkreetsetes kampaanias vms). Üldjoontes jääksid aastased liikmetasud mõnest sajast eurost paari tuhandeni sõltuvalt paketi sisust. Selline lähenemine võimaldab võrgustikku töös hoida ka välisrahastuse puudumisel.

Võrgustiku koordinaator (TAS) vastutab ühtlasi ka koostöö arendamise eest teiste piirkondadega. Partneriteks on siinkohal kalanduse ja LEADER-tegevusrühmad, Ida-Virumaal tegutsev turismiklaster, Ida-Viru-, Jõgeva-, Põlva- ja Võrumaa omavalitsused, MTÜ Peipsimaa Turism jt. Põhiliseks koostöövormiks on regulaarsed kohtumised plaanide läbi arutamiseks ja võimalike ühistegevuste määratlemiseks.

Õppereis Eestis, 01.-03.07.2024. Foto: TASi pildipank

4.2. Seire

Strateegia on koostatud aastani 2040, tegevuskava hõlmab nelja järgnevat aastat (2026–2029). Iga-aastaselt korraldatakse ühine strateegiaseminar tegevuskava täitmise ja eesmärkide asjakohasuse hindamiseks.

Strateegia elluviimist seiratakse kolmel tasandil:

1. **Tegevuskava tasand** – vaadatakse üle igal aastal (ellu viidud, ellu viimisel, ellu viimata) ja tehakse vajalikud korrektuurid.
2. **Võrgustiku tasand** – hinnatakse võrgustiku toimimist järgmiste näitajate alusel:
 - a. Võrgustikus osalejate arv (lähteaastal 50, sihttase: iga-aastaselt kasvav).
 - b. Erinevate sihtgruppide kaetus (lähteaastal on peamiselt kaasatud KOV-id, kolmanda sektori organisatsioonid, osaliselt kogukonnad ja ettevõtted, sihttase: võrgustiku osapoolte spekter on muutunud mitmekesisemaks, hõlmatud on ka teadus- ja arendus-asutused, suurenenud on ettevõtete hulk).
 - c. Uute algatuste arv võrgustiku liikmete initsiatiivil (sihttase: vähemalt kaks algatust aastas).
 - d. Võrgustiku liikmete rahulolu, sh tunnetatud võrgustiku poolt saadav kasu (sihttase: vähemalt 75% liikmeskonnast näeb võrgustiku liikmelisuses otsest kasu, vajalik regulaarne tagasisideküsitlus).
3. **Mõju tasand** – võrgustiku panus piirkonna sotsiaalmajanduslikku arengusse:
 - a. Võrgustiku regionaalne, üle-eestiline ja rahvusvaheline tunnus.
 - b. Piirkonna külastuste arv – andmed võrgustiku liikmetelt ja Eesti Statistikaametilt (sihttase: kasvav).
 - c. Ööbimiste arv piirkonna omavalitsustes – andmed võrgustiku liikmetelt ja Eesti Statistikaametilt (sihttase: kasvav).
 - d. Investeeringute maht veeteedega seonduvatesse valdkondadesse (era- ja avaliku sektori investeeringud kokku).
 - e. Töökohtade arv võrgustiku liikmete organisatsioonides (arvestatakse töökohti ettevõtetes ja kolmanda sektori ühendustes).

Õppereis Lätis,
03.-06.09.2024.
TASi pildipank

4.3. Kriitilised edutegurid

Paljude osapooltega võrgustiku haldamine ja eesmärkide saavutamine on väljakutse. Plaanide täitumiseks on vajalik mitme kriitilise eduteguri realiseerumine. Nendeks teguriteks on:

- **Konkreetse eestvedaja (isiku/isikute) olemasolu** – ilma selge vastutajata, kes osapooli omavahel kokku tooks ja kokku lepitud plaanide elluviimist eest veaks ning jälgiks, ei teki strateegiale „omanikku“. See tähendab, et halvimal juhul jäävad plaanid vaid mõtteks.
- **Selge rollijaotus võrgustiku eestvedajate (TAS, TOL, SATT) vahel** – piiratud ressursside tingimustes peab olema väga selge, milline osapool milliste tegevuste eest vastutab.
- **Baasrahastuse olemasolu** – ilma minimaalse finantseerimiseta (vähemalt koordinaatorite töötasud ja tegevusrahastus) ei ole võimalik tegevusi ellu viia ning lisarahastust hankida.
- **Väärtuspakkumise olemasolu** – liikmed peavad tunnetama võrgustikust saadavat kasu, et neil oleks motivatsiooni osaleda ja panustada.
- **Järjepidevus** – kuivõrd osapooli on rohkesti, võtab tulemuste saavutamine aega. Vajalik on regulaarne tegevus – kokkusaamised, idearendused, projektide ja uute algatuste elluviimine.

Strateegiaseminar Lodjakojas, 03.11.2025. Foto: TASI pildipank

LISAD

Lisa 1. Lähteolukorra analüüs

Lähteolukorra analüüs on vormistatud eraldiseisva dokumendina.

Lisa 2. Juhtimismudeli kaalutlused

Strateegia elluviimiseks on vajalik juhtimisorganisatsiooni olemasolu. Seminaride ja arutelude käigus määratleti kolm põhimõttelist alternatiivi:

1. Võrgustikupõhine juhtimine, mis tugineb kolmel organisatsioonil (TAS, TOL, SATT)
2. Uus juriidiline üksus
3. Juhtrull konkreetsel organisatsioonil (Lõuna-Eesti turismiklaster, mida haldab SATT)

Järgnevalt on välja toodud alternatiivide peamised karakteristikud ja lahendamist vajavad küsimused.

Võrgustikupõhine juhtimine, mis tugineb kolmel organisatsioonil (TAS, TOL, SATT):

- Eeldab selgelt kokku lepitud rollijaotust ja tihedat koordineeritud koostööd, samuti konkreetse vastutaja olemasolu iga koordineeriva organisatsiooni juures.
- VEP-i piirkond on laiem kui ainult Tartumaa – eeldab naaberpiirkondade kaasamist (senini on TAS ja TOL tegelenud ennekõike Tartumaa osaga).
- Koostöö ja võrgustiku arendamise kogemus (TAS on eest vedanud Emajõe võrgustikku) ning teatud ressursid on juba praegu olemas.

Uus juriidiline üksus:

- Võimaldab alustada ilma varasema „pagasita“ puhtalt lehelt.
- Piirkond ei ole määratletud Tartumaaga, osalema saab kutsuda laiemat hulka osapooli.
- Kõikidel tegevustel (arendus, investeringud, turundus) on üks koordinaator.
- Eeldab osapoolte (rahalist) panust lisaks sisutegevustele ka administratiivseteks kuludeks.
- Kokku leppimist vajaksid asutajad, nende panus ja juriidiline vorm (SA – suletud liikmeskond, MTÜ – avatud liikmeskond).

Juhtrull konkreetsel organisatsioonil (SATT):

- Kogu tegevus liigub SATT-i alla.
- Piirkond on orgaaniliselt laiem (Lõuna-Eesti).
- Eeldab klasteripõhist lähenemist – moodustatakse nõ VEP-i alamklaster, mille liikmeteks on omavalitsused, ettevõtted ja kodanikeühendused.
- Peamiselt toimub rahastamine liikmemaksudest, võimaluse korral ka projektidest.

Lisa 3. Strateegia koostamises osalenud

Juhtrühm

Jrk	Omaavalitsus/piirkond	Liige	Organisatsioon
1	Tartumaa	Kristiina Tammets	Tartumaa Arendusselts
2	Tartumaa	Moonika Einaste	Tartumaa Arendusselts
3	Tartumaa	Sven Tobreluts	Tartumaa Omaavalitsuste Liit
4	Tartumaa	Egert Ivask	Tartumaa Omaavalitsuste Liit
5	Koiva jõe alamjooks	Aris Adlers	Jüras Zeme
6	Koiva jõe alamjooks	Kristine Zake	Jüras Zeme
7	Eesti	Meeri Maastik	Maaelu Teadmuskeskus

Töörühm

Jrk	Omaavalitsus/piirkond	Liige	Organisatsioon
1	Viljandi vald	Anmar Pihlak	Võrtsjärve Sõprade Selts MTÜ
2	Viljandi vald	Priit Kallas	Oiu sadam
3	Viljandi vald	Kalle Kütt	Valma Seikluspark
4	Tartu linn	Kertu Vuks	Tartu Linnavalitsus
5	Tartu linn	Priit Jagomägi, Liisa-Lota Kaivo, Linda Saare	MTÜ Emajõe Lodjaselts
6	Tartu linn	Sakari Neuvonen	Rebase sadam
7	Tartu vald	Jaana Serpak, Tõnis Tõnissoo	Tartu Vallavalitsus
8	Peipsiääre vald	Liis Lainemäe	MTÜ Sibulatee
9	Peipsiääre vald	Taivo Tali	Peipsiääre Vallavalitsus
10	Peipsiääre vald	Sven Särki	Alatskivi Loss, Slaker OÜ
11	Kastre vald	Priit Lomp	Kastre Vallavalitsus
12	Kastre vald	Lauri Roosiorg	MTÜ Jõeääre Paadisadam
13	Elva vald	Sirli Pippar	Elva Vallavalitsus
14	Elva vald	Annye Rooväli-Ingli	Elav Elva Keskus
15	Elva vald	Jaanus Jakobson	Jõesuu Puhkekeskus
16	Elva vald	Margus Ivask	Elva Vallavalitsus
17	Elva vald	Jaanika Saar	Elva Vallavalitsus
18	Luunja vald	Maarja Ülper	Luunja Vallavalitsus
19	Luunja vald	Kaire Vahejõe	Luunja Vallavalitsus
20	Tartumaa	Sven Tobreluts	Tartumaa Omaavalitsuste Liit
21	Tartumaa	Egert Ivask	Tartumaa Omaavalitsuste Liit
22	Tartumaa	Kristiina Tammets	Tartumaa Arendusselts
23	Tartumaa	Moonika Einaste	Tartumaa Arendusselts
24	Tartumaa	Annika Ojasaar	SA Tartumaa Turism
25	Tartumaa	Kanni Kallastu	Lõuna-Eesti turismiklaster
26	Eesti	Malle Oras	Riigimetsa Majandamise Keskus
27	Eesti	Tanel Tärna	Keskkonnaamet

Strateegiaseminaridel osalenud

2.06.2025 Alatskivil

Jrk	Nimi	Organisatsioon
1	Kristiina Tammets	TAS
2	Meljo Musto	Melsum OÜ
3	Taivo Tali	Peipsiääre Vallavalitsus
4	Kertu Vuks	Tartu Linnavalitsus
5	Reet Laos	Kliimaministeerium
6	Irina Orlova	Peipsi kalapunkt
7	Margus Ivask	Elva Vallavalitsus
8	Madis Ess	Parvsaun24 OÜ
9	Küllli Hansen	Tartu Loomemajanduskeskus
10	Jaanika Kaljuvee	MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond
11	Sakari Neuvonen	Rebase sadam
12	Sirli Pippar	Elva Vallavalitsus
13	Triinu Akkermann	MTÜ Peipsimaa Kogukonnaköök
14	Tauno Laasik	MTÜ Peipsimaa Kogukonnaköök
15	Egert Ivask	Tartumaa Omavalitsuste Liit
16	Anmar Pihlak	Võrtsjärve Külustuskeskus
17	Aare Anderson	Luunja Vallavalitsus
18	Annika Ojasaar	SA Tartumaa Turism
19	Eveli Jürgenson	MTÜ Peipsimaa Turism
20	Jana Serpak	Tartu Vallavalitsus

Jrk	Nimi	Organisatsioon
21	Madli Nokkur	Seto Line Reisid OÜ
22	Karin Kriisa	Magasiat OÜ
23	Kaire Vahejõe	Luunja Vallavalitsus
24	Lenno Tobreluts	Luunja jõesadam
25	Jaak Volmer	Tartu Jahindusklubi MTÜ
26	Janelle Uibokand	SA Tartumaa Turism
27	Urmas Pirk	Peipsi Kalanduspiirkonna Arendajate Kogu
28	Kristjan Piirimäe	OÜ Roheline Rada
29	Priit Kallas	Pedajased paadimehed OÜ
30	Malle Oras	Riigimetsa Majandamise Keskus
31	Taivo Tali	Peipsiääre Vallavalitsus
32	Andres Põhjala	Laevakapten ja kutseline kalur
33	Maarja Ülper	Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskus
34	Nils Ratt	Humala Kalabaas
35	Moonika Einaste	TAS
36	Gerrit Oberg	Meerapalu sadam OÜ
37	Viljar Ilves	Tartu Jahindusklubi
38	Natalja Villemson	AS Saarte Liinid
39	Sven Šois	SA Luunja Jõesadam
40	Natalja Šois	Boatservice OÜ Riverside Villa

25.08.2025 Eesti Maaülikooli Järvemuuseumis

Jrk	Nimi	Organisatsioon
1	Sakari Neuvonen	Rebase paadisadam
2	Heili Petkin	TAS
3	Kai Paks	MTÜ Uhti Küla Süda
4	Annika Ojasaar	SA Tartumaa Turism
5	Miia Uibo	Tartumaa Noortekogu
6	Meeri Maastik	TAS
7	Moonika Einaste	TAS
8	Lenno Tobreluts	SA Luunja Jõesadam
9	Jaanika Saar	Elva Vallavalitsus
10	Jaan Urb	OÜ Cumulus Consulting
11	Mare-Liis Kanarik	SA Tartumaa Turism
12	Kaire Savi	SA Tartumaa Turism
13	Albert Lass	Estriver Kruiisid
14	Jane Kipper	MTÜ Võrtsjärve Ühendus
15	Jaanus Priks	MTÜ Võrtsjärve Ühendus
16	Egert Ivask	Tartumaa Omavalitsuste Liit
17	Jaanika Saar	Elva Vallavalitsus
18	Taivo Tali	Peipsiääre Vallavalitsus
19	Malle Oras	RMK
20	Margus Ivask	Elva Vallavalitsus

Jrk	Nimi	Organisatsioon
21	Maanus Avik	Elva Vallavalitsus
22	Silvia Leiaru	I.L.S. Project OÜ
23	Tauno Laasik	MTÜ Peipsimaa Kogukonnaköök
24	Jüri Ummik	Reisilaevad OÜ
25	Einar viira	MTÜ Pilka küla selts
26	Albert Lass	Estriver Kruiisid
27	Indrek Särg	Eesti Merekoool
28	Aivar Uibu	Tõrva Vallavalitsus
29	Margus Villako	Parveelu24
30	Heli-Anneli Villako	Eesti Maaülikooli Järvemuuseum
31	Madis Ess	Parvsaun24
32	Nils Ratt	Humala Kalabaas OÜ
33	Jana Serpak	Tartu Vallavalitsus
34	Tõnis Tõnissoo	Tartu Vallavalitsus
35	Gerrit Oberg	Meerapalu Sadam OÜ
36	Erko Poska	Elamused Emajõel parvsaun
37	Maarja Ülper	Luunja Vallavalitsus
38	Kertu Vuks	Tartu Linnavalitsus
39	Kristiina Tammets	TAS

Lisa 4. Olulisemad investeringuobjektid*

1. Ahunapalu endine koolimaja ja palvemaja
2. Emajõe-Suursoo Keskus
3. Gustav Suitsu majamuuseum ja laulukaar
4. Helme ordulinnus
5. Hummulu Mõisahoone
6. Ihamaakingu
7. Jõesuu sadam
8. Jõeveere puhkeala
9. Kaagvere endine erikoolihoone
10. Kallaste sadam
11. Kastre endine kuivatihoone ja park
12. Kikassaare
13. Kärevere slipp
14. Kärkna kloostri varemed
15. Külitse seltsimaja
16. Liivanina
17. Lodjakoda
18. Luunja puhkeala
19. Lääniste linnamägi, endine koolihoone, lauluplats
20. Meerapalu sadam
21. Mehikoorma tuletorn
22. Melliste tuulik
23. Mulgi Kultuuriujula
24. Nina
25. Oiu sadam
26. Palupõhja
27. Pikasilla
28. Praaga
29. Priiuse Seltsimaja, Kurepalu lauluplats
30. Rannaküla
31. Reku
32. Siku sadam
33. Suplinna kai / paadisadam
34. Tarvastu sadam
35. Tõrva Kiriku kammersaal
36. Tõrvandi kogukonnakeskus
37. Ulge sadam
38. Ulila sadam
39. Vaibla
40. Vana-lhaste paadislipp
41. Vanamõisa rand
42. Veskimäe avalik puhkekoht ja randumisala
43. Vooremäe
44. Vorbuse
45. Väike-Anne kanali sadam

*Allikas: KOVide hulgas 2025. a suvel läbiviidud kaardistus (TOLi kaardirakendus).